

K-A

31M
2875

Meenutusi ja mälestusmõtteid
võltsitud meel ja meelde jäävad
nii muuist rivaalidagoltsimiseist
kui ka tavalisest meelest

Kirja pannud Endel Messer
allkirjast autokult, praegu peetakse
sünniaeg 6 august 1938a. Lään-
maal, Väike vallas, Vanamoise küla
Sõnnu talu. Nüüdsest Reploona
mõisamees veld. Vanamoise küla, Sõnnu
talu, kus ka praegu elukohal.

Esimeses sotsiaalses oli igas
põrs lapsesünd, keegi sellel polnud
lihti kaasaaga võrreldes sellist plaanist
omapärane, kuid sama mis tulema pid, se
tuli. Nõrre oli ennetav talmine, kas
ilmasalguist näeb tütar- või poeglaps.
Teadmise, et lapsesünd loob emaile
lisam talutööle kohustur' lapsehooldo-
misele oli endastmõistlik, kuid liht
isegi ei mõistnud peamis-isa-sele
päris naalstelt, sest peamiselt nõuval
igapäeva tööd raskendatud naine jättis
hooldama niid, kallist tööaega
lapsehooldusele. Tean ikka peisisa
ühelust: see, et so rühmades kallist
tööaega lapsega jagamisega oleks
parem olnud ikka madala majapidamisega.
Et tolleagede naised-emad olid

tugevad ja vastupidavad elu kauni
dile kaalumisele - olgu üm näide.
Talupeere kus puukarke oli lappuotet
järele viljakasvundamine. Koik toimus
tarapärast nū talgulist toilita-
mine nū puukarke kooli all. Aikuvu
an nū talgulist määrid esimest
tööpäeval et puukarke oli vahast püüde
ja järgmisel tööpäeval hommikul
(oli kahepäevane määridamine) kutsus puu-
meis talgulist tippa, pakkus hommi-
meis et puukarke viia - talle talga-
ja puukarke oli eeldiselt riivis" onne
toime tugev - aukuult märgatavalt
rõhken, int tööle oli sündinud pois.
See oli talaloni, et kaised kaadid
lappuotet ilmale kodus, kus luke ilma-
kodaniku sünni juures olid abis ka
keegi vanemate emadest või vülast keegi
kodaniku eesami kaite. Kodaniku
sündide pekal kaadid mündid ka arstide

abi mis oli aga pikka aega vahemaade ja
arvult hobustranspordiga rahale toime-
tamise abil riikaltki tegutsenud. Mõne
mälustuste järgi isivanematelt kuuldu põhjal
on väga positiivselt märgitud riiklast
Päruaalsi Linat (Raama), kutselisi
arsteid dr. Hoffmanni, dr. Kulli, dr. Rumma
dr. Kannela. Ja meie omal käel kahe-
aastat hiliselt loolekud võltsid ühe võsot
alla ei tea - on see tõesti üheksa kuud
või legendi loodud - et kusagil Pärnemaal
riikas oli püsiv vajetus sarnisturabi ja
peemise sõidu arstide järele elavale riigile
teadagi on sellise asjaolu juures ikka
isikuvahetust vett. Jõudes rahale liid
südamikarvade pöörde tohterid lo olid
enda jaoks vajaminevat talletid mitaga
talviga unustanud mehe ja palunud
enne abi toimega juurde arstide
peemikelt enda halva tunde pärast
mittekeegi püritust (mis tavaliselt oli igas

Salupurs alati olemas). Sell peaks võtma
nude püüda, et ei mingit püüdnud jätke
enne, kui võin on korras ja süüvõime
teha mis tahes - ma ei keele sulle
kas või lühidelt. Tahata abistamud rüü
väikese imemise ilmale, kuid endal kustu
nud eluküsimust.

Ilma ilmapõlvamisi suunaks valmistus em
ette põhitsest maksmete ja vahetuslappide
valmistamisega mis ei pruukinud olla
poest ostetud kangas näol vaid puhtam
pestud kasutatud riidet väikse loigat
tud, sobilikuks oleks loomant riidet, mis
nude oleks hõlpsamini võrdumisele perle.
Praegused noored emad võivad mõelda
et mis pada see vananen võisutab?
Mis on age tegelikult kaasaegne lile
higisevõimekud nimega Pampers?
Mõne aegse emad oleks selle nimel
alla pannud megalavuse ja natura
võib-olla mis poole kangast väikse oledud

leharuse süvendamise ajalokas sest mater-
jal mida peost kalli raski ent ostetav
on rüü lühne kasutada, kuid samas
ei ole korduvalt kasutatav nagu enne
valmistatud rüütist mõõtmel, ega
alla isgi tuleleegile ning annavad
mõnu paljumaagile loodusest.

Aruan, et minust varem jõe minnaegsed
lapsed ei tunne oma laagu asukohta
peast käbi ema poolt tehtud
hügieen vahendit pärast.

Veel elusteenust mitte midagi mõista
olevate - beebi - see esmasest sünnituse-
sust oli rüütistise talitus millest val-
mistati lapse rüütist valmistamaga.
Juhatas ka nii et peaga oodates oli tehles
sünni vahendiga rüütist, tegelikult aga
sünnis lütkas ning kõik varustas talu
sünni teke rüütistest värvidele - rüütist
vahetati sünni rüütistest ilupaladaks
ja kaetse pihid ning tekitab värvus

andis juba rohkem toimuvale.

Distmine on usuge seotud toimuga
millega vanemat poolt valitud ristvane-
mate usuline tööline alusel sai laps
omale eluks ajaks kantava nime
Risti ja seel ristitakse laps otsaette ja
nimetati.

Ristivanemad olid valitud lapsevanemate
lapsevanemate lähisugulaste või sõprade
hulgast mine ristvanemad olid: Pannaba
Aleksi (Lillaste äda) Tiits elukel (Tammuse
Vestam elukel (Riku elukel - isavend) Teras
Elmar (isa noorepõlv sõber) Pannaba elukel
(allipõlvkond), Aapoos alune (Tahke Lüh)
Keigle Akni (iso õde) Ristked toimuvad
^{kas} ~~h~~ ^{või} ~~h~~ ^{kodus} ja ka kirikuõpetaja
väljasõitadel viiesid palvelundis. Risti-
mise toiminguks viisid läbi peale õpetajate
kendi poolt valitud, leestatud ja ristitud
isikud (Valgus Friedrick Friedler).
Tähtselt võimalik ajal, mil ei olnud moelada

et väikseid beebid sõidulade hobusega
sukuga kümme või kakskümmet
kilomeetrit kaugele kiskuma, see tõtta loimma
ristimis talu kas kodu või lähim
palvelu. Mõnikord kui kodu
Mihkli talu (peemee Eugmann jõe
oli ukse) palvelu ristis õpetaja Lään
Mäeajamäe - risti poisslast ja lapse isa
oli palju vana harakas vanurid pidane
mis kui ristimis ajal õpetaja küti poisile
pakkuda nime oli isa raskesti pehmenes
kui tõtta selle väga rikkumise aga
poisi ristise jaan Annoveri (Leitern) talu
sai selgeks et eluajal jätk kandma
nime Uno.

Min rōvalepõig teemast kui sügaval
oli Mihkli talu peemee Eugmann jõe
ukse. Aigu awata ^{lugeta} et juhtumise
pila või välgamöödis. Igat pühapäi-
val kui ei loimane kodu palvelu
oli juha Mäeajamäe kiskuma (13km kodu)

lehinisuse oratija, ühel pühapäeval
võimalustustel oli mees juttu teinud
nii suureks, et tuli laulamaalt jalga
võtta ja minna hobuse viima lasti
välja ja kus naine võtnud mehe
kõrki, et kus hobuse juurde ka andis
oli vastuseks: "Oh polaste aeg, hoba
jät laulama!" Es jäi mees maha
kui naisele ja kaasaeg lasti suu
järele, kus ootas hõlpsalt lasti väljas
võttes tulevat peenest. See selline!

Distimile järgneks koosviibimise
ehk vanaid ioluid mureteade euti seer
ja suurejooneline, kus murede ja pöördumise
koduole ja riigivõim (võimudele viitab)
laul peal ning kodu valmistat
parimate sõprade kaetud laul, kus murede
ja pöördumise eest ehk ka murede
laul ole suurele kahasele ja üld
laulud laulda. Vanaid võimude sõltu
suurest aaslastest. Kevad-juuni-juuni

sepoolis aaslaajel oli põllutöödega seotud,
ainult taluajal oli raskem koosolemistega
aega viite ja ühislauluga endid raskem
töötunde.

Lapsevanemad veel nupelja, et esimestel
päevadel oli raskemad lapsed kulus
külastada kui kodanikuga pool viis
külastati midagi hästi maitsvat ja
šampäant ning raskem ja kosutavat
lõõtsapoolist emale, samuti mõni
vanadil rasked ja murtumale. Toofateli
paruti varustamist "lilejalga" (võivili viin)
Kammet kained jagasid noortele emadele
oma kogemusi ja õpetusi ning rasked
ka väike on kättemet eme või isapoolse
sugupoolse keldur, kummatat üht kui teist
ning laskudes sooviti ühe hea ja õnneliku
lapseolevaks eluks ni lapse kui vanemate

Kui laps sündis pödur või nõdraks
ja kui oli terve või edasise olema-
olu pärast kahhant sin loimetata.

nn. kadenistmike, sest nii oli ~~ta~~ aru-
tud lobi ristmike jö vaimuliku ritua-
aali ring kuu juhtu kõige halvem
lahk^{kan} ta ristimise igavim aadedel
Ristmist loendas ja kinnitas selle rogu-
duse õpetaja mille lühemvõlde arvati
ristatuid isik. Õpetaja andis välja jö
täendas oma allijaga ristmist tunnistam-
kun olid ära märgitud ka ristivanemad
nimed peale sünnipäeva jö vanemate
nimele.

Kaasaja sünnitunnistust ei kajasta võim-
mü oli vanemate arvadest jö nimedest
üldse mis on lüht võtkele pänt
olude ega ole täiskasvanuks saaden
nimuse, talde eudilegi ~~van~~ meelepaad
ning vahelatare ära oma suva jaigi
Kaasajal on kõik võimalik!

Ristivanemad (ristime, ristisa) on ka
vanemad kõnpruugis nimetatud voolentel
Meenab seik, kui mine öde möni aeg

peale leionniste saamisest paluti ühe
poisslapsi ristema nallele oli väike
valitud Reia nimeks. Mina üritist
aastat noorem vend sain teada sellist
vanusealast peale künda Rikuvadeu,
mis talu - noorik naine - seegi ei meeldinud
kuid ajapikku haigus ja pole tänapäi -
ni enam sellist muudust teinud.

Lapse iseseisvuse tunnetus algas
sellist, kui ta astus üle koolilaste
lugemise ja rekondamise oskust tege-
kondada.

Viidiste sün vanasemalt (Amm Hestvilt)
koolitööd koolimaterjalist. Kooliminek
is alustel mõnes viilise südamis pois-
mida tähistati, kuigi lapsel ühe kuu
elustapi algus, sest vanemate järele
mudel kodutöö arendus õppimise ja
oli kaigematu kuid kirjapärast ja luge

misest oli majale edas-
sõlt, int ilma lugemiseomata is
saanud lugeda Raamatut Raamatut
Püüet. Nanaema mälestuse järgi
Nanna talu kohal asunud talu-
aegne koolimajas oli väga nõualine
ja kaunistuse lehelõike õpetaja jaan
Hannan. Nanaemaga ühesaegselt oli
seal õppinud kahest suurt ja tugevat
vint ka tavaõpilastest piisut vanem pois-
seda hüüatud suurt jaan (pärast nime
olen unustanud), kes õppimises olanud
edukas, kuid õpetaja koolikaudule visa
olluna - ei olnud allutanud enesest
munaagi hehastel põlvitama ühe jalaga
munaagi ümber ega lannud jõulauaga
vasta võrmi lüüa ja üldse füüsilise
kaunistatavatele, int ta olanud suurelt ja
tugevalt talupojale enesest õpetajast
tugevamgi. Kord kulanud õpetaja tal-
leivastist lõunaliides valla sin rõlma

jaan õpetaja keelust hoolimata liiva-
koti ja õelnu, et iga ema pannud
mulle leiba kaasa õpetaja sigade saatmise
tarkus vaid omo poja kõhutäiers mille
peale õpetaja käskinud poissi Salust
nukklemissen viisi teema minne vank-
nuud poissi, et sul endas pāis kome-
lõnuud sänge saapad jales - võid ise
võll minna kus tahab ning söönuud
rakulõvult edasi, seepale jäänuud õpe-
tajal aiumit üle õelda, et olnuud kaa-
matulest lugekuud, et kusagil oluat üm-
sõnarakumematu olenu minniga Hull jaan,
selle peale vantanud poissi: "Õpetaja konna-
ka mõtinonu jaan mi et olenu kõik ühe
sugused." Kevadel, koolist lahkumisel,
soovitanud õpetaja Hamak nk. "Suurel
jaanil" selliste kommitaga enam sügusel
mitti kooli tulla kuid. Suur jaan
olnuud õpetajale üllatusen jaigmine
õppesalve alguil vahel ning andnuud

õpetajale teada, et mõni õppis-
koolis on kõik maksud mak-
sõks tammel tammel - õpetaja õpetab
mõne õpilase edasi, ega ma sinu
tühja aja pärast kooli poolele ei jäta
1881 aasta kevadel võtsid 3 last
jaan Harnard õpetuse järgi Valgu-
esimene koolis saanud teaduste-
liku aruande Hui Harnard - uue savi
ja klassivend "Suu jaan" uude kooli
õpetaja Harnard oli määratud kooli
head õpilast kuid samas polnud uue
tammel ka ühe allumatu õpetaja
poole antud kaitsetule

See koolilaps elu
ei paku midagi lohu
ni poissile kui tütarlapsele
kooli mõnes mõttes me
kuidas täna läbi saan
sana vult ei ole me

algusest ei ole see

jah, kooli ma ei lasken
ja kui mu mamma lubas
jään koju teki alla magama

Oh koolipäevad kun
junt mu kui kaifamini
ja tähtis nagu on tal alati
kui veel peitub kuskile
sui võid ära minosta
pauk lase alla poe
ja seal issa mees loe

jah, kooli, ma ei lasken...

Täiskas lasti aj jõudmist noorale
inimesele lasti ajast kui oli laste
leerõpetus saadud leeriõnnituse esme
kordse pühitsetud armulaua annete
ja leentunnistusega

Leeriõpetuses näitleti esmaseid tead
misi pühitsetud, õpetati enamtunni
kirikulaulu viise ja sõnu, leentunni
ja illeie isa palve tähtsust ning peast
lugemist. Leentunni läbiviimise
olid võguduse õpetaja ja rōstet. Veel
elamise sajandi 40- aastat
võhtis kindel vord leeriõpetuse saamine
2 nädalane aeg kiriku juures - kiriku -
mõises. ^{Hiljemast ajast} Leeriõpetus oli võimalus kōia
õpetaja juures vortamine ^{koduse} õpetuse
peatamise, samuti näitlevate lōmadega
te seotud teemade teadumise omandam
ist. Polnud sōn sōmstada kui
esimest vorda õpetaja juurde vortamine
tulnud noormehel ~~tead~~ vōrskud õpetaja

et mida peatunni sul kodust kaasa
tuna on, vandan peiss lihtsamalt;
"üm auku ema pesi isa vana mutri
puhtas ja ütles, et see peisile hea viis."
Lennopuul toimus kahel korral aastas
- kevadel ja sügisel. Et kevadepoolse
kahe nädalase kodustest tööst peal
oleva aeg oli rohkem kui sügisest
viljakoristamise aeg siis kevadist levi
roovijaid oli tihedam.

Üm jähkannu jäänud vundament seik
leviskärkimist. Noormes roovis ~~pe~~ ora-
lede kevadise levi, kuna aga sünni-
päev oli suvel, seega si olid veel
täitunud ettenähtud täisaasta levi-
määraks ning Vigala koguduse õpetaja
keeldus noormest enne sügist levi võtta
et mitte kaotada kallist kahe nädalast
suvist tööaega pöördunud juha hea
lootusega täitama koguduse õpetaja poole,
ning saanudki nõusoleku selgustega.

et ümber Lutheri usu nooguolen roin
ja mis see mõni kuu vanaduse vahel
ikka tähendab, ka leerituseman
2 korda on ühesugune. Nii saame
määrata kirikus kevadel leeritustöö
jääda ikka Vigala nooguolen liivimaa
Kiriku ~~antamaks~~ liikmeteks maa
teinud õpetaja Jutta Teis kirikus
leeritustööst sõnadega, et küll on
pahasti, ^{kui} ühiskond lapsed oma
peademale kipuvad. Juhata polema
sõnarehu mees ja vanaaegne sõllepale:
"jah, see on õige, kui kaitse on kaitse
"võit võit tugev kaitse laiali jooksu".
Sõllepale pole õpetaja midagi kostnud
ega ke edaspidi seda teemat puutunud.
Leeripäev on annistamispäev olu
põlvkondade sündmus. Sellel päeval saia
nii mõnigi nooruke endale isikliku
konnaliku elikonna mis valdavalt
olid tumele värvile, kas post ostetud

õi lasti nähtaval äärmiselt kodukootud kangast - harem osteti maapinnas riid-
materjal post. Tumele ulivannesse juures
kuulus valge triksaie küsuliipsuga ja
komalia kingapara. Tütarlaste - leeri-
tiidurute ~~keha~~ kehavid kehavid
kaunistatud heledavärvilised - ehama-
valged ja maanulalised erinevate tegu-
meolide ja kaunistustega pinnad kleidid
mille ääres alt ~~antud~~ vilksaid antud
helide värvilised rõngad.

Leerilaste õnnitamisepäev oli kindel väga
rahvarohke. Tähtsusest ja mahutamisest kind-
koiki õnnitlejad ja muide kindel -
muutajaid. Kuni tänapäevani kindel
tähtsusest (põles 1941 aasta suvel sõjatu-
peeti kindelmuutust ja leeriõnnitamis-
päevi tänapäevani. Pärast poola ohar
annas palvekohas kus ka nende riidade
kindelmuutajad sai 1956 aastal leeriõnnitust
õpetaja Helilaid'i sõnades läbi

Viimase minde hobukarjaga
jalgakatel ja jalgi. Autos oli kuu-
dus, mis vabalt oli võimalik raudale-
seade autoomanisega kuskalt kaa-
ronnaga sõidutode. Peale sõda
läksid mitmed Valge kandi noormehed
Tallinna kus õppisid autojuhi ameti.
Erich Annover, vennad Edgar ja Arnold
Famnessonid, Ennel Vainu, Erich
Eugmann. On nimed, mis mitmed raud-
tega seadid Valge raudteel jalaraua
sõjajärgsetel aastatel Tallinnas autojuhi
ametit pidavad Erich Eugmann, Edgar
ja Arnold (hiljem bussijuht Tallinnas
Bussipargis) Famnessonid sõitsid pikad
ajal ja vahel nädalavahetustel voodi
karti, sin sai alati laota neid mehi
sõiduvahile kui toimunud Majamadal
või Vigalas leupärad, kalavõttepühad
Juhured ja põlameid sõita vesiauto
karti min. tihli kasti kasti rüüge

kindistatud karmidega. See ei olnud
maailmuse jaoks kawa saadav sõdu-
mõne vaid lause elamus. Juhhi kõr-
vale kabuimis said muudugi koke kas
mõni leenilaps või sohvile sümpaats
õnneka see erudaaja, kes muudugi
tundis ennast tabamata kui juht
rooli taga. Mõni leenipäeva seit 1960
sai teos tänu valge müüri staafi-
kaotale (60 aastat ^{staafi} ~~maajum~~) autopsile
Mustalle Paulile velle 3UC-150 karte
maktus peale minu viialiste velt päris
palju määratama mõneme saovigast.
Palvemajast või kirikust väljendat eetas
leenilapsi es lähedaste, sugulaste sõnad
ja ootafate õnnitlused lillerühmitega.
Lilli ei ostitud lillerühmitest, vaid
õnnitlused olid õnnitluskilled valitud
oma endide roovilum ka rafatad
lillerühmitelt (valdavalt profengid,
talivilgud, jasmüni õied, sinised või

kompositsioon põlledilledest, forsend
roosid hauehaua sordid neid kavatati
vähe). Igal looduslike ilul on oma
ilud ja võlu. Varemadel aegadel olid
lilled kingimiseks saadud hõlmasid õite
värvi ja lillede nimetuse järgi
kingija soovi ja lugupidamist
saaja vastu ning osanud väljavalguda
sõnu, mis igast lilledest mida õnnit-
lusel ulatati, oli selles sün lähema
tutvuse saksakeelne soor, misgi lootes,
austas, lugupidamist või king, või
vähemal ehk suuremal määral sõnu
~~mis~~ märke mille lipu all pühendas
sünni, palas armastus, kuid mis vana
tõde peab läbi aegade panna: südame
tunnustega kingitud kaunapersonlilid ol-
alati rohkem väärt kui rooside
tagasihoidlikult antud!

Ennisusest lillesõnema ja keele
ootarid võidus lähedaste, ristvõimad

naabrite ja sõprade kingitused (risti-
kuputings, või mõne õnnemänguga - koku-
senand, medaljon kuldse või hõbedase
kaelaketi või kee kee küljes, klotseriga
sõrmus, käevõru, kell, redinull, sõderott,
Piibel, palveraamat, vasmuline laulude
laulon ja muu igasugune, kuid igal kühil
oli oma pära selle tähtsa sündmuse
mälestuse jäädvustamiseks.

Pruuna oli asfalteeritud naabrite
abiga katnud laua, kus esimestel
see roog - traditsiooniline maal oli
keedetud loha ja kartuleel, värske kodu-
rüpselatud leib - sai, valget jahu-
kukleid, oma suitsutatud liha, traditi-
oonilise tordi ja kuskile võvale paruli
magustoit - linnepallsupp, puuviljadest
kompott, visell vahukoore või manna-
manna-
mannavaht püree ja roosamahu. Jms
tühise laua aas soomine oli levi-
pidul rohkem sümboolne, sest pillimees

toimela arendand või lootsmaonimul
loo lehti jalaväsi taatsum või üng-
maagum lehti, ist perise prun-
litud ölu ja "kundi jalaväsi" ole-
tuga töstaud" lõputsemisem. Pille-
luquole lauldi luntud viisidaga
vägevalt naasa. Kui pillimene söm-
ole puhkest andis luntus alati
peotiste hulgas vedagi, kus laulu-
viih üles veltis, söm leadi enamuse,
kus vähegi laulu tömme oli.

Vahel olid peotulalised ka naabri-
külaste poisse, seda rohkem luntalasti
leeripiohtuol. Tavaliselt pidades nad
endid viisakalt ülevat, ist noorile
leerikäimeid neile püüdis iga noor-
men muldida. Paruti neilegi keele-
kastet nong oldi ühises lautsurugis
ja laulurütmis - paluti ka lauda
leerub ilm zeik naabirüla
tundumuse leeripioht, kuku oli mootor

lallaga, keitskõrpalisem' tulinud ürs
kaugele küla noormehe, kellel oli peo -
liste hulgas ürs kena armulooles
teadmata, et neiu oli siin kodukülas
omal austaja.

Kutsuti kauge külalinepõ lauda
maitse head jõe parvet ning ke
võnnitama. Et vabanele ilma peotüki
nõukmata soovimatult külastust ja
kohaliku noormehe konkurentsist mõeldi
väga plaan min ke õnnestus. Kõrbe -
kohaselt paruti ka külalisele magustortu kuhu
oli lisatud purgeeni (kõhulaktiisi). Nisna
kähku oli ravim mõjumärke andnud,
ning külalisel tuli viibekäimel lahutada,
et mitte lausa lausaajaga enesele kabi
teha. Noortemata oli õnnemine imekarta
kõhulaadunud ja nü ta andnud
oma laudale sõbrale. Tüld vast
esimese mitseturani, kus tuli kindlasti
teha, hädapiatun mõtlemata enam

tagastule põnolude. Jukub mõne
kuu satud võõraste seltskonda? Ains
vanasõna, et ära püüa tundmatu
kohas ujuma hupata.

Kui prokaiqin tuli vahel lükk
lööklauludele sin oli kellegil varu
midaagi südamuse kohast.

Vaivalt sai ta leevist lahti
juba poisid käivad seal
vanamees see pidas vakti
noore tütre järel.

Kambri üri ü kärmud lahti
iga külapoivile
kuid kes meeldis teadsi tütar
ega õelmed papile

Poisid sellist arm sarvad
toivad väike papile
paatrid vanasõna püüa
et saars tütre juhtele

Naharene purjuspeaga
juma lais ja tuiquolab
aga noor ja nägus naine
poistele vaid naanatab

mis seal aitas isarmisus
kui see tütar poistenõus
papp jäinud hialt jommi
ohjalt enge poistekäes

Esivanematelt kuulnud mälestuste järgi
nende ajal leepidused ei korraldatud
miti ja kui siis, oli selle tähtpäeva tähistel-
mine kitsamas sugukelstis ringkonnas
kespool viiefeldatu on eelmise sajandi
40-50-60- aastat. Leepidused oli
õnnistamise päeva pealeloineme aeg mis
vahel jätkus jäigumise päeva hommikutunde-
deni, kuid jäigumise ismapäev oli tavali-
tööpäev omne ärgspäeva tööd ja kohustuslike,

separaat lahuti valdavalt pro-
müüsi kere ja paari, olenevalt pille
mike vastupidavusest ja laulu meele
eluvõimest. Vähesel määral oli jäig
mised päeval mõni eksam, mis võeti
oma mälestusmaterjaliks. Loomis jünne
või mis lihtsalt elmise päeva ja
õhtu käigus rikkisid lapsed, pöördudes
parandama käsi. See korraldus püs
rahvas oli oma tööd ja tegemised
korraldanud niisugusel päeval
võim olla eluenerge jätkuaga ja
profilaantide korraldus niisuguse
vajaduse kinnituse kui eluenerge - kus
toimus söömaeg - korraldusile, tantsu
ja muu trall toimus kas õuel või
karnadega korraldatud rehelust, kus
polnud vajadust midagi erilist korraldada

Pulmadest

Noorim on enne otsimise ja rooma
tundmise aeg. Sga ühe jaoks peab
olema kumil keegi, keda kas on see
õige kellega koos võib istuda ühes stu-
vankis, mida saab teineteist mõistmise,
usalduse ja ühist mõtetega kooselu
rased? Ilus tean, küll olen see.

Õma esivanematelt kuuldu ja mullajärgi
põljal oli abielumise üheliste ja
vaimulike istuajadega seotud tõmby.
Kui kas noort inimest olid atustanud
jätka ühist elutööd, sin pöördusid
nad kinni koduajaga kogubluu kinnu
õpetaja poole, kes registreeris nende
ühise soovi olla kihlatud, kihluse
soovi avaldas õpetaja kirkuteenistusel
avalikult milles pidas järgneva mõnigi
ajavahemiku järel (kas kas või vahel
nädal) laulatus, kus kuulutati

õpetaja kuni noort ametloorus ning
seadusepärases abielupeavõrk ning
tegi kindruseametisse vastava kuu
kandide ning väljastat abellumise tinnu
enne riikluste joudumist joud
noormees suutma väljavalitu kooli
kohtuskäsminega tema vanematele to
stama tütre koostamise soovist. Vähesel
jutu ja armunud noormehel olid
abon. Tema teatud-tuntud laste
jutu ja hea pigment esileva osku
nega isamees kes omas oma jutu
maneeviga kõrge järgneva ja uloleva
tütre tulevaks elus nii pasne panna, et
vanematele ei jäänud tütre helges
armuküllane tulevõrk. ^{mõniqit kahtlusi ning} Valgus tütre
kaasavara ja ande kausale. Kuid olid
aga kaadnud mitu kordant olid vahel
tütre ja vanemad valokul. Kuid kordant
olid kaadalev ja muelfmööde kordant
keelele koor võis pinnakke elu alata

Seepärast pidi olema lastel nii
kõrslane oma olemisest kui lubadustega
nagu isamees oma kõike selgustavate
lehtede illustreerimisega. Kui oli leitud
ühine keel, püüdis vanemad, püüdis
enese ning kõrslane ühisest isemusest, võis
loota ja lootaoluselt jäi armu-
poole vahel võrre leppide aeg rõhutamise
mille tõelise märgis oli kõrslane
vanus rõhutamise püüdele.

Kõhluisele järgnes teatav ajavahemik
(määratavasti kolme nädala) möödumisel
laulatus mis kinnitas oma usuliste
rituaalidega uue abielu pean olema ole-
laulatusle mõnna sõit peigmees järgi
püüdis tema kogu sealt süntet
pulmalisest kiiruse. Tavarohane oli
nn. kahepoolne pulm. Laulatati ab-
elupaari pulmapöde sad algus püüdis
koolus, mis praeg- rohm päeva pärast järgi
peigmehe, ehk koolipulma olema. 30